

Ministerstvo vnútra SR
Štátny archív v Košiciach
pracovisko Archív Rožňava

O b v o d n ý   n o t á r s k ý   ú r a d

v Krásnohorskom Podhradí

1895 – 1938

Inventár

Spracovateľ: Eva Kerekešová

Copyright ©

Rožňava 2022

Ú v o d

Inštitúcia obecných a obvodných notárov ako systematizovaného správneho orgánu obce sa v Uhorsku vyvíjala dlhodobo a postupne. Notár nemal samostatné verejnoprávne postavenie. Jeho pôsobnosť upravená stoličnými štatútami. Bol obecným zamestnancom, ktorého menovala župa a prísahu skladal do rúk slúžneho. Pokiaľ vykonával funkciu obvodného notára, obce boli povinné postarať sa o notársku kanceláriu a prispievať na vydržovanie notára a hradenie kancelárskeho paušálu notára. Jeho vplyv na samosprávu bol zaručený povinnosťou spolu podpisovania všetkých podaní a správ zasielaných slúžnovskému úradu. Verejnoprávne postavenie notára nakoniec kodifikuje zák. čl. XVIII z roku 1871. V zmysle tohto zákona vypracovali stoličné vrchnosti štatúty, v ktorých bola vymedzená právomoc obce i notára. Rozšírenie kompetencie notára, jeho detailne ustanovené povinnosti určoval kancelársky poriadok určený pre obvodných a obecných notárov č. 126 000/B.M. z r. 1902. Počas prvej ČSR bol obecný, obvodný notár doživotne plateným zamestnancom obce, ktorý bol členom rady a obecného zastupiteľstva. Dozeral na dodržiavanie všetkých zákonov a nariadení v obci, dozeral na včasné a správne vyberanie daní, dbal na správny výkon policajných predpisov, prevádzal zmeny v pozemkových a domových katastroch, vyhotovoval súpis verejných prác, brancov, spolupôsobil pri vystavovaní domovských listov a pod. Súčasne bol aj štátnym matrikárom, ktorým sa stal po zavedení štátnych matrik podľa zák. čl. XXXIII z roku 1894. Štátne matriky ako aj matričné orgány začali svoju činnosť 1. októbra 1895. Ich úlohou bolo evidovanie narodených, sobášených a zomrelých. Zákonom č. 211/1920 Sb. z. a n. zo dňa 1. augusta 1920 bolo určené, že funkciu obecného či obvodného notára budú vykonávať štátni úradníci. To znamenalo poštátnenie úradu notára. Takto sa stal notár štátnym zamestnancom úradne prideleným k obecnej správe. Nebol už členom rady a obecného zastupiteľstva, ale mal povinnosť zúčastňovať sa schôdzok rady, obecného zastupiteľstva a obecných komisií s právom hlasovacím, s právom "veta" a odvolania. Zostal funkcionárom v pôsobnosti samosprávnej obce a výkonným orgánom v priamej a prenesenej pôsobnosti štátnej správy v obciach a súčasne aj štátnym matrikárom. Bola mu ponechaná i naďalej pôsobnosť, ktorú dosiaľ vykonával, s tým doložením, že notár je nezávislý od orgánov obce pri vykonávaní úloh štátnej administratívy a že orgány obce sú povinné plniť jeho príkazy pri sprostredkovaní štátnej správy. Okrem toho notári mali právo vykonávať pre stránky tzv. súkromné práce, a to za honorár ustálený príslušnou tarifou a z toho dôvodu bol povinný viesť evidenčné denníky o vykonaných prácach. Zákony č. 211/1920 Sb. z. a n. a 243/1922 Sb. z. a n. diferencovali úradné záležitosti obcí na agendu sprostredkovania a obstarávania štátnej správy, pridelenú výlučne notárovi a na vnútornú agendu obce, v ktorej stanovili dispozičné právo obecných orgánov. Obecné zastupiteľstvo bolo najvyšším správnym orgánom obce. Obecná rada pripravovala a vykonávala uznesenia obecného zastupiteľstva vo veciach obecnej samosprávy, viedla bežnú hospodársku správu obce, obecných inštitúcií, podnikov, nadácií a fondov. Vedúci notár bol povinný zúčastňovať sa hlasovacím právom aj na schôdzkach komisií. Do obecného zriadenia hlboko zasiahla až vnútropolitická situácia a nový štátny útvar – Slovenská republika. Od novembra 1938 do júla 1942 Krajinský úrad v Bratislave postupne rozpustil obecné a mestské zastupiteľstvá, čím prestali v obciach pôsobiť aj úrady starostu, obecné rady a komisie. Moc v obci a meste prevzal okresným úradom menovaný vládny komisár, ktorý nahradil v úrade starostu a mal kompetenciu zrušeného obecného zastupiteľstva. Pomocným orgánom vládneho komisára vo vnútornej správe obce bol poradný zbor vládneho komisára. Nariadením SNR č. 26/1945 boli zrušené obecné aj obvodné notárske úrady a namiesto nich boli vytvorené národné výbory. Samostatná pôsobnosť notára zanikla. Názov notár a notársky úrad sa vyvíjal a menil. Za

Uhorska to bol: notárius, jegyző, köljegyző, köljegyzőség a po vzniku prvej ČSR to bol: obecný, okolný, obvodný notár, notárstvo a nakoniec obvodný notársky úrad.

Vývoj a dejiny fondu

Z písomností notárskeho úradu sa zachovali matriky (kniha narodených, sobášených a zomrelých) a spisy týkajúce sa opráv v matrikách. Knihy boli uložené v ohňovzdornej skrini v kancelárii vedúceho notára. Zo záznamu z revízie obecného hospodárenia obce Krásnohorské Podhradie dňa 23. júna 1937 sa dozvedáme, že zápisnice zo zasadnutí obecnej rady a obecného zastupiteľstva sa viedli na voľných listoch, nezväzovali sa. Evidencie účtovných dokladov ako aj inventár majetku obce a obecnej knižnice sa nevedli systematicky. Úradné záznamy sa viedli v jazyku maďarskom a slovenskom. Obvodný notársky úrad v Krásnohorskom Podhradí spravoval agendu obecného úradu v Krásnohorskom Podhradí, Joviciach, Krásnohorskej Dlhej Lúke a Pače. Sídлом obvodného notárskeho úradu bola obec Krásnohorské Podhradie. Obce boli administratívne začlenené pod Gemersko-malohontskú župu, neskôr krajina Slovensko a okres Rožňava. Na základe Viedenskej arbitráže zo dňa 2. novembra 1938 boli obce Krásnohorské Podhradie, Jovice, Krásnohorské Dlhá Lúka pričlenené k Maďarsku. Po dlhých rokovaníach napokon aj obec Pača bola v roku 1939 pripojená k Maďarsku.

Vedúcim notárom bol Ľudovít Šimko – rok 1902, v rokoch 1923 – 1938 Rudolf Cheh.

Archívna charakteristika fondu

Archívny fond Obvodný notársky úrad v Krásnohorskom Podhradí tvoria matričné knihy a spisy týkajúce sa opráv v matrikách, ostatné spisy sa nezachovali. Dokumenty sú v dobrom fyzickom stave. Časové rozpätie fondu tvoria roky 1895 – 1938.

Inventár obvodného notárskeho úradu má nasledovné usporiadanie:

Štruktúra archívneho fondu po chronologicko-numerickej usporiadaní a sprístupnení:

Obvodný notársky úrad v Krásnohorskom Podhradí 1895 – 1938:

1. Knihy
  - A. Matriky
2. Spisový materiál
  - A. Spisy
    - a) matričné
3. Ostatný materiál

Matričné knihy (Krásnohorské Podhradie, Jovice, Pača) tvorí matričná kniha narodených 1895 – 1906 (2 knihy), matričná kniha zomrelých 1895 – 1906 (2 knihy) a matričná kniha sobášených 1895 – 1906 (1 kniha). Spisy matričnej agendy – opravy záznamov v knihe narodených, sobášených a zomrelých 1895 – 1938. Ostatný materiál tvorí Požiarno-policajný poriadok obce Krásnohorské Podhradie, Jovice, Krásnohorská Dlhá Lúka a Požiarno-policajný poriadok o vymetaní komínov obce Pača z roku 1937.

Rozbor fondu

Materiál archívneho fondu Obvodný notársky úrad v Krásnohorskom Podhradí sa zachoval veľmi zlomkovito. Nezachovali sa zápisnice zo zasadnutí obecného zastupiteľstva obcí notárskeho obvodu, zápisnice komisií ani účtovný materiál.

Protokolárny záznam o vypracovaní inventára

Fond Obvodného notárskeho úradu v Krásnohorskom Podhradí bol prevzatý do trvalej archívnej úschovy Okresného archívu v Betliari v roku 1953 pod prírastkovým číslom 51 v neusporiadanom stave. Dňa 29. novembra 2011 boli prevzaté do Štátneho archívu v Košiciach, pobočka Rožňava pod prírastkovým číslom 523 matričné knihy a spisy. Usporiadala, vnútorné vyradovanie a inventarizáciu previedla Eva Kerekešová. Pomôcku vyhotovila v júni 2022.

I. Úradné knihy
Matriky

Inv. č.	Sign.	Č. spisu	Časový rozsah	Č. škat.
1			1895–1901	kniha 1
		Matrika narodených		
2			1901–1906	kniha 2
		Matrika narodených		
3			1895–1906	kniha 3
		Matrika sobášnych		
4			1895–1905	kniha 4
		Matrika zomrelých		
5			1905–1906	kniha 5
		Matrika zomrelých		

II. Spisy
matričné

6	1895	1
Matričné spisy k zápisom v matrike sobášených, zomrelých, Obežníky a nariadenia k matričnej agende		
7	1896	1
Matričné spisy k zápisom v matrike narodených, sobášených, Obežníky a nariadenia k matričnej agende		
8	1897	1
Matričné spisy k zápisom v matrike narodených, sobášených, zomrelých		
9	1898	1
Matričné spisy k zápisom v matrike narodených, sobášených, zomrelých, Obežníky a pokyny k matričnej agende		
10	1899	2
Matričné spisy k zápisom v matrike narodených, sobášených		
11	1900	2
Matričné spisy k zápisom v matrike narodených, sobášených, zomrelých		
12	1901	2
Matričné spisy k zápisom v matrike narodených, sobášených, zomrelých		

13	1902	3
Matričné spisy k zápisom v matrike narodených, sobášených, zomrelých		
14	1903	3
Matričné spisy k zápisom v matrike narodených, sobášených, zomrelých		
15	1904	3
Matričné spisy k zápisom v matrike narodených, sobášených, zomrelých		
16	1905	4
Matričné spisy k zápisom v matrike narodených, sobášených, zomrelých (úmrtný list Františky Andrássyovej 2474)		
17	1906	4
Matričné spisy k zápisom v matrike narodených, sobášených		
18	1907	4
Matričné spisy k zápisom v matrike narodených, sobášených, zomrelých		
19	1908	5
Matričné spisy k zápisom v matrike narodených, sobášených, zomrelých		
20	1909	5
Matričné spisy k zápisom v matrike narodených, sobášených		
21	1910	5
Matričné spisy k zápisom v matrike narodených, sobášených		

22	1911	5
Matričné spisy k zápisom v matrike narodených, sobášených		
23	1912	5
Matričné spisy k zápisom v matrike narodených, sobášených, zomrelých		
24	1913	6
Matričné spisy k zápisom v matrike narodených, sobášených, zomrelých (úmrtný list Dionýza Andrásyho)		
25	1914	6
Matričné spisy k zápisom v matrike narodených, sobášených		
26	1915	6
Matričné spisy k zápisom v matrike narodených, sobášených, zomrelých		
27	1916	6
Matričné spisy k zápisom v matrike narodených, sobášených, zomrelých		
28	1917	6
Matričné spisy k zápisom v matrike narodených, sobášených, zomrelých		
29	1918	6
Matričné spisy k zápisom v matrike narodených, sobášených, zomrelých		
30	1919	6

Matričné spisy k zápisom v matrike narodených, sobášnych

31	1920	7
	Matričné spisy k zápisom v matrike narodených, sobášnych, zomrelých	
32	1921	7
	Matričné spisy k zápisom v matrike narodených, sobášnych	
33	1922	7
	Matričné spisy k zápisom v matrike narodených, sobášnych, zomrelých	
34	1923	7
	Matričné spisy k zápisom v matrike narodených, sobášnych, zomrelých, Obežníky a nariadenia k matričnej agende	
35	1924	7
	Matričné spisy k zápisom v matrike narodených, sobášnych, zomrelých	
36	1925	7
	Matričné spisy k zápisom v matrike narodených, sobášnych, zomrelých	
37	1926	7
	Matričné spisy k zápisom v matrike narodených, sobášnych, zomrelých, Obežníky a nariadenia k matričnej agende	
38	1927	7
	Matričné spisy k zápisom v matrike narodených, sobášnych, zomrelých, Obežníky a nariadenia k matričnej agende	

39	1928	8
Matričné spisy k zápisom v matrike narodených, sobášnych, zomrelých		
40	1929	8
Matričné spisy k zápisom v matrike narodených, sobášnych, zomrelých		
41	1930	8
Matričné spisy k zápisom v matrike narodených, sobášnych, zomrelých		
42	1931	8
Matričné spisy k zápisom v matrike narodených, sobášnych, zomrelých		
43	1932	8
Matričné spisy k zápisom v matrike narodených, sobášnych, zomrelých		
44	1933	8
Matričné spisy k zápisom v matrike narodených, sobášnych		
45	1934	8
Matričné spisy k zápisom v matrike narodených, sobášnych		
46	1935	9
Matričné spisy k zápisom v matrike narodených, sobášnych, zomrelých		
47	1936	9

Matričné spisy k zápisom v matrike narodených, sobášených, zomrelých

48 1937 9

Matričné spisy k zápisom v matrike narodených, sobášených, zomrelých

49 1938 9

Matričné spisy k zápisom v matrike narodených, sobášených, zomrelých

Ostatný materiál

50 1937 9

Požiaropolicajný poriadok obce Krásnohorské Podhradie, Jovice, Krásnohorská Dlhá Lúka, Požiaropolicajný poriadok o vymetaní komínov obce Pača